

DREPT CIVIL ȘI PROCESUAL CIVIL

CZU: 347.952

[https://doi.org/10.52277/1857-2405.2022.1\(60\).08](https://doi.org/10.52277/1857-2405.2022.1(60).08)

CONDIȚIILE SUSPENDĂRII PROCEDURII DE EXECUTARE SILITĂ

Gheorghe STRATULAT,
doctorand, judecător,
Judecătoria Chișinău, sediul Centru
<https://orcid.org/0000-0001-6491-1493>

SUMAR

Suspendarea procedurii de executare silită înseamnă oprirea temporară a acțiunilor de executare până la încetarea motivelor de suspendare prevăzute de lege și indicate în actul de suspendare. Competența de a suspenda procedura de executare revine executorului judecătoresc în temeiul articolului 78 Cod de executare (CE) (suspendarea obligatorie) și instanței pentru motivele prevăzute la articolul 79 CE (suspendarea facultativă).

Apariția împrejurărilor prevăzute de lege instituie obligația necondiționată a executorului judecătoresc de a suspenda procedura de executare. Problema suspendării este tratată de executorul judecătoresc din proprie inițiativă sau la cerere, prin sesizarea creditorului și a debitorului. Suspendarea facultativă a executării silite este un drept al instanței.

Decizia de admitere a cererii de suspendare a executării silite împiedică desfășurarea procedurii de executare silită până la încetarea împrejurărilor pentru care a fost emisă.

Cuvinte-cheie: suspendarea procedurii, dreptul instanței, obligația executorului, temeiurile, efectele, termenele, competența, măsură de asigurare, valabilitate, contestație, insolvabilitate, terți, titlu executoriu.

Activitatea de executare silită trebuie să se caracterizeze prin continuitate, prin desfășurarea neîntreruptă a actelor de executare silită în vederea obținerii rezultatului final, constând în aducerea finală a documentului de executare [1, p. 466]. În tot cursul executării, executorul judecătoresc este obligat să aibă rol activ, stăruind, prin toate mijloacele admise de lege, pentru realizarea integrală și cu celeritate a obligației prevăzută în titlul executoriu, cu respectarea dispozițiilor legii, a drepturilor părților și ale altor persoane interesate [4, 42]. Din motive obiective, pentru asigurarea respectării altor garan-

CONDITIONS FOR SUSPENSION OF FORCED EXECUTION PROCEDURE

SUMMARY

The suspension of enforcement proceedings means temporarily halting enforcement actions until the grounds for suspension laid down by law and indicated in the document of suspension have ceased. The jurisdiction to suspend the enforcement proceedings lies with the bailiff under Article 78 EC (mandatory suspension) and with the court for the grounds laid down in Article 79 EC (facultative suspension).

The appearance of the circumstances listed by law establishes the unconditional obligation of the bailiff to suspend the enforcement procedure. The question of suspension is dealt with by the bailiff of his own initiative or on request, by notifying the creditor and the debtor. The facultative suspension of enforcement proceedings is a right of the court.

The decision of granting the request for suspension of enforcement proceedings prevents the enforcement proceedings from taking place until the circumstances for which it was issued have ceased to exist.

Key-words: suspension of proceedings, obligation of the executor, grounds, effects, time limits, jurisdiction, insurance measure, validity, appeal, insolvency, third parties, enforceable title.

ții juridice, desfășurarea procedurii de executare în termeni reduși poate fi tergiversată. Aceste cazuri, în condițiile legii, impun consecința suspendării procedurii de executare, exprimând astfel o balanță dintre dreptul protejat și interesul creditorului în finalitatea procedurii de executare.

Suspendarea procedurii de executare presupune oprirea temporară a desfășurării acțiunilor de executare silită până la încetarea temeiului de suspendare stabilit de lege și indicat în actul de suspendare. După natura sa juridică, instituția suspendării executării reprezintă un incident cu efect temporar, nedeterminat exact, dar determinabil ca durată. În cazul apariției unor circumstanțe care împiedică continuarea procedurii de executare sau atunci când desfășurarea procedurii de executare ar putea

crea dificultăți juridice iremediabile, aplicarea instituției suspendării constituie un mecanism de depășire a acestor deficiențe.

Suspendarea executării silite nu afectează acțiunea sau valabilitatea actelor emise anterior de executorul judecătoresc, operând doar pentru viitor. Efectul suspendării nu permite efectuarea acțiunilor de executare silită, cu excepția celor prevăzute de lege. De asemenea, suspendarea executării are incidență directă asupra termenului de executare în condițiile art. 70 alin. (2) CE. Un asemenea deziiderat, derivă, pe de o parte, din efectele firești ale suspendării prevăzută la art. 84 alin. (2) CE, în conformitate cu care, pe durata suspendării, orice act de executare este interzis, cu excepția aplicării măsurilor de asigurare. Iar pe de altă parte, derivă din conceptul general al instituției suspendării în sens civil, conform căruia termenii care au curs pe durata suspendării nu se includ în calculul general al termenilor în cadrul raporturilor juridice de drept civil.

Competența dispunerii suspendării procedurii de executare aparține executorului judecătoresc, în condițiile art. 78 CE (suspendarea obligatorie) și instanței de judecată, pentru temeiurile stabilite la art. 79 CE (suspendarea facultativă).

Survenirea circumstanțelor enumerate de lege impune obligația necondiționată a executorului judecătoresc de a suspenda procedura de executare. Aspectul suspendării se soluționează de către executor din oficiu sau la cerere, cu înștiințarea creditorului și a debitorului conform procedurii stabilite la art. 84 CE. În cazul existenței circumstanțelor ce determină obligația de suspendare a procesului, executorul judecătoresc, în termeni proximi, urmează să emită o încheiere în acest sens. Deși condiția de suspendare a procedurii de executare apare prin efectul legii, executorul judecătoresc urmează să formalizeze această stare printr-o încheiere. Emiterea actelor de executare după survenirea faptică a circumstanțelor care impun suspendarea până la emiterea încheierii de suspendare poate constitui un viciu fundamental pentru aceste acte și ar putea fi în măsură să afecteze valabilitatea lor, în funcție de situația concretă și circumstanțele specifice care au întemeiat suspendarea (de exemplu, circumstanța faptică de declarare a decesului poate fi considerată opozabilă executorului, în sensul validității actelor doar după ce i-a fost adus la cunoștință actul prin care declară decesul). Totuși, măsurile de asigurare a executării dispuse în acest răstimp sunt valabile.

Inacțiunea sau refuzul executorului judecătoresc de a suspenda procedura de executare în circumstanțele în care această acțiune este prescrisă de lege poate constitui obiect al unei contestații conform art. 161-163 CE. În acest caz, contestația împotriva refuzului executorului judecătoresc de a suspenda procedura de executare va avea ca efect obligarea aceluiași executor să întreprindă actul de executare solicitat.

Temeiurile pentru care executorul judecătoresc este obligat să suspende procedura de executare sunt indicate expres, iar art. 78 alin. (1) CE nu conține dispoziții de trimitere sau de blanșetă. Corespunzător, suspendarea procedurii de executare pentru alte temeiuri decât cele prevăzute de lege este inadmisibilă.

Situația ieșirii debitorului din procedura de executare, cauzată de încetarea din viață sau de lipsa îndelungată, urmată de declararea dispariției acestuia fără urmă, constituie un impediment în continuarea procedurii de executare. În temeiul actelor confirmative a decesului sau hotărârii judecătorești definitive privind declararea dispariției fără urmă sau a decesului debitorului, atunci când raportul juridic material permite succesiunea, executorul judecătoresc va suspenda procedura de executare până la admiterea succesiunii, prin mecanismul stabilit la art. 47 CE. Acest incident procesual este aplicabil doar dacă raportul juridic este transmisibil către succesorii de drept. Nu poate fi admisă succesiunea care vizează obligații personale ale debitorului. În situația în care creanța sau obligația adjudecată nu admite succesiunea către succesorul de drepturi, instituția suspendării nu va fi aplicabilă, urmând a se proceda la încetarea procedurii de executare, potrivit 83 alin. (1) lit. c) CE.

Plenitudinea actului judecătoresc prin care se instituie măsuri de ocrotire judiciară impune condiția desemnării persoanei investite cu ocrotirea. La data dispunerii măsurilor de ocrotire judiciară, persoana ocrotită deja are un reprezentat în vederea administrării patrimoniului său. Obligația de suspendare a procedurii de executare de către executorul judecătoresc persistă atunci când mandatul persoanei investite cu ocrotirea nu conține dreptul de reprezentare în cadrul procedurilor de executare sau ocrotitorul este limitat în categoria respectivă de acțiuni. În acest sens, este vorba de necesitatea ocrotirii judiciare a debitorului, apărută în procesul executării silite. Fie că este vorba de măsuri de ocrotire contractuale, fie că este necesitatea instituirii acestora pe cale judiciară, procesul este de durată și suspendarea executării se impune obiectiv până la finalizarea acestuia.

În urma reorganizării persoanei juridice – debitor și înregistrarea unei noi persoane juridice, debitorul inițial va pierde capacitatea de folosință, condiție inerentă pentru a fi subiect procesual. O atare situație va determina suspendarea obligatorie a procedurii de executare doar începând cu momentul înregistrării modificărilor în Registrul de stat al persoanelor juridice. Inițierea și desfășurarea procedurilor administrative carte se referă la reorganizarea persoanei juridice – debitor nu impun condiția suspendării procedurii de executare, or, debitorul pierde capacitatea de folosință începând cu momentul radierii. Admiterea succesiunii în drepturi determină substituirea în procedura de executare silită a vechiului debitor cu persoana juridică nou înregistrată. În conformitate cu art. 204 Cod civil,

reorganizarea persoanei juridice se valorifică prin fuziune (contopire și absorbție), dezmembrare (divizare și separare) sau transformare. Reorganizarea produce efecte numai după data înregistrării de stat a noilor persoane juridice, cu excepția reorganizării prin absorbție, care produce efecte la data înregistrării modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice absorbante.

Consecința primirii cererii introductive spre examinare înlătură posibilitatea urmăririi individuale de către un singur creditor a patrimoniului debitorului. Art. 24 alin. (2) lit. (d) din Legea insolvenței nr. 149/2012 stabilește că, pe lângă măsurile de asigurare prevăzute de Codul de procedură civilă, instanța de insolvență aplică măsura de asigurare prin care suspendă urmărirea individuală ale creditorilor și executările silită asupra bunurilor debitorului, precum și curgerea prescripției dreptului de a cere executarea silită a creanțelor acestora contra debitorului. De asemenea, în acord cu art. 81 din Legea nr. 149/2012, pentru creditorii chirografari este interzisă executarea silită în mod individual a masei debitoare pe întregul proces de insolvență, iar pentru creditorii garantați - interdicția de valorificare a bunurilor grevate cu garanții este valabilă pe parcursul a 180 de zile de la data intentării procedurii de insolvență, cu excepțiile expres prevăzute. În cazul inițierii procedurii de restructurare a debitorului, interdicția de executare silită a bunurilor grevate cu garanții se prelungește pe perioada moratorului conform art. 184 Legea nr. 149/2012.

Procedura stabilită de Legea insolvenței nr. 149/2012 stabilește un mecanism distinct de urmărire colectivă de către creditorii a bunurilor debitorului insolvent. În consecință, creditorul, în calitate de titular al unei creanțe rezultate dintr-o hotărâre judecătorească, este în drept să ceară validarea acesteia și includerea în tabelul creanțelor pentru executarea în cadrul procedurii de insolvență. Starea de insolvență sau lichidarea debitorului persoană juridică impune îndatorirea executorului de a transmite documentul executoriu și încheierea de încasare a cheltuielilor de executare comisiei de lichidare/lichidatorului, potrivit art. 104 CE. În cazul anulării hotărârii privind lichidarea sau declararea insolvenței debitorului, administratorul va restitui, în termen de 10 zile, executorului judecătoresc documentele executorii, informând despre acest fapt creditorii.

În cazul contestării de către debitor a actelor executorului judecătoresc, depunerea cauțiunii determină obligația executorului judecătoresc de a suspenda procedura de executare. În acest caz, durata suspendării procedurii de executare se va extinde până la momentul când actul de dispoziție al instanței de judecată, prin care va fi soluționată contestația, va deveni definitiv.

Pentru dispunerea suspendării este necesară întrunirea cumulativă a două condiții, prima fiind exercitarea de către debitor a unei contestații împo-

triva actelor executorului judecătoresc, iar cea de a doua – plata unei cauțiuni.

La depunerea contestării debitorul trebuie să respecte condițiile generale pentru acceptarea cererii, în condițiile Codului de procedură civilă, precum arată art. 163 alin. (1) CE. Întrucât norma de drept stabilește condiția cauțiunii pentru contestare, contestatarul trebuie să anexeze dovada plății cauțiunii atunci când înregistrează cererea respectivă în instanța de judecată. Condiționarea suspendării executării de achitarea cauțiunii este o măsură chemată să descurajeze exercitarea abuzivă a instituției suspendării în detrimentul drepturilor creditorului la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu.

Codul de executare nu indică în mod direct cuantumul cauțiunii ce urmează a fi depusă de debitor pentru angajarea suspendării obligatorii. Dar art. 81 CE prevede: cauțiunea se depune în cuantum de 120% din suma bănească care urmează a fi încasată de la debitor sau din valoarea bunurilor ce urmează a fi transmise în temeiul hotărârii judecătorești. Totuși, efectele cauțiunii pentru contestarea de către debitor a actelor executorului judecătoresc nu se regăsesc în obiectul de reglementare al art. 82 CE, însă nu se exclude însușirea acestor efecte și prin raportare la soluția instanțelor pe marginea contestării valorificate conform art. 78 CE.

Anularea hotărârii judecătorești în baza căreia a fost emis titlul executoriu înlătură temeiul de executare. Totuși, remiterea cauzei la rejudecare este de natură să conserveze acțiunile de executare desfășurate până la soluționarea ulterioară a cauzei. Dacă hotărârea în al cărei temei a fost eliberat documentul executoriu și declanșată procedura de executare silită, ulterior suspendată conform temeiului analizat, a fost, totuși, anulată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, procedura de executare urmează a fi reluată și încetată în temeiul art. 83 alin. (1) lit. e) CE.

În cazul suspendării procedurii de executare în temeiul indicat la art. 78 alin. (1) lit. f) CE, executorul judecătoresc, la cererea debitorului, poate dispune substituția unei măsuri de asigurare a executării documentului executoriu cu alta, care ar asigura integral valoarea creanței. În vederea protecției intereselor debitorului, legea admite posibilitatea substituției unei măsuri de asigurare a executării documentului executoriu cu alta, care ar asigura integral valoarea creanței. În acest context, substituția măsurilor de asigurare a executării nu trebuie să afecteze interesele creditorului, asigurând efectiv executarea hotărârii. Este de notat că executorul judecătoresc nu poate dispune substituția unei măsuri de asigurare a executării documentului executoriu cu alta din propria lui inițiativă. Astfel, ar fi necesară o cerere în acest scop, depusă de către debitor, pe care executorul o va putea satisface sau va putea refuza satisfacerea acesteia integral sau parțial prin încheiere recurabilă.

Prevederile art. 78 alin. (1) lit. a)-d) CE nu se aplică în cazul evacuării sau al transmiterii bunurilor gajate. Or, decesul debitorului nu împiedică efectuarea evacuării sau a transmiterii bunului gajat, la fel cum nici intrarea în insolvență a debitorului nu poate împiedica evacuarea acestuia. Această normă are drept temei situația specifică a două categorii de documente executorii, al căror obiect este în mod obiectiv autonom circumstanțelor ce condiționează suspendarea.

După înlăturarea împrejurărilor care au provocat suspendarea, procedura de executare se reia la cererea creditorului sau din oficiu. Reluarea procedurii de executare se dispune prin încheierea executorului judecătoresc. Astfel, la cererea creditorului, atunci când au decăzut temeiurile pentru care a fost suspendată procedura de executare, executorul judecătoresc va emite o încheiere pe care o va aduce la cunoștința părților și va continua executarea hotărârii. Aceeași regulă este aplicabilă și în cazul reluării din oficiu. Încheierea privind suspendarea executării documentului executoriu poate fi contestată în instanța de judecată în termen de 15 zile. Norma indicată stabilește posibilitatea contestării în ambele cazuri a încheierii executorului judecătoresc privind suspendarea procedurii de executare, atunci când a fost admisă și atunci când a fost respinsă.

Suspendarea facultativă a procedurii de executare este un drept al instanței de judecată. Spre deosebire de suspendarea obligatorie prevăzută în art. 78 CE, care este aplicată exclusiv de către executorul judecătoresc, temeiurile de suspendare facultativă enumerate în art. 79 CE formează incidente voluntare, pasibile soluționării doar de către instanța de judecată.

Acest drept al instanței nu urmează a fi interpretat ca o atribuție realizată în mod arbitrar, în lipsa oricăror rațiuni. Considerentele pentru care legea a stabilit dreptul instanței de judecată de a suspenda procedura de executare rezidă dintr-o abordare individuală, reieșind din proporționalitatea aplicării unei asemenea măsuri pentru fiecare caz. În particular, atunci când este sesizată cu o atare cerere, instanța de judecată urmează să dispună referitor la suspendarea procedurii de executare, reieșind din consecințele nefaste pe care le-ar avea desfășurarea în continuare a procedurii de executare. Astfel, urmările nefavorabile cauzate prin continuarea de mai departe a procedurii de executare vizează survenirea unor prejudicii ireparabile sau a dificultăților juridice.

Utilizarea sintagmei *instanță de judecată* în întreg conținutul articolului comentat nu urmează a fi redusă doar la instanța de judecată în calitate de subiect obligatoriu al raportului de procedură civilă, ce desfășoară ședințele de judecată ulterior intentării procesului. Corespunzător, noțiunea de *instanță de judecată* echivalează inclusiv și cu noțiunea de *judecător*, subiect procesual ce emite acte unipersonale.

Dreptul instanței de judecată de a suspenda procedura de executare apare într-un dublu context procesual. Astfel, instanța de judecată poate dispune suspendarea procedurii de executare, ca măsură asiguratorie accesorie unei cereri adresate instanței de judecată sau ca soluționare a unui incident procedural separat la etapa executării silite. Totodată, instanța de judecată nu este îndreptățită de a dispune suspendarea executării, decât la cererea executorului judecătoresc sau a oricăreia dintre părți în procedura de executare, ceea ce presupune pentru fiecare caz în parte existența unor motive temeinice. Insistăm asupra acestei condiții reieșind din jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, care fundamentează neadmiterea încălcării principiului de acces la justiție, consacrat de art. 6 CEDO, prin suspendarea nejustificată a executării unei hotărâri judecătorești definitive [2, § 88-89], [3, § 45-46].

Suspendarea facultativă a procedurii de executare de către instanța de judecată se produce în cazul când depunerea unei cereri de explicare a hotărârii este determinată de incertitudinea participanților la proces referitor la modul de executare a documentului executoriu. Desfășurarea acțiunilor de executare silită, atunci când există confuzii referitor la sensul hotărârii, este în măsură să nu corespundă scopului urmărit, depășind conținutul documentului executoriu. În acest caz, la soluționarea cererii privind suspendarea procedurii de executare, instanța de judecată nu va da apreciere temeiniciei cererii privind explicarea hotărârii pentru a nu prejudicia esența acestei cereri.

În instanță se poate adresa executorului judecătoresc sau oricare dintre părți pentru a cere suspendarea executării, dacă pe rolul instanței se află cererea de explicare a hotărârii care constituie sau în baza căreia s-a emis titlul executoriu, indiferent cine a solicitat explicarea.

Efectul admiterii cererii privind contestarea eliberării documentului executoriu este de natură să influențeze valabilitatea actelor de executare desfășurate ulterior intentării procedurii de executare. Cererea privind suspendarea procedurii de executare poate fi una accesorie cererii privind contestarea eliberării documentului executoriu. Corespunzător, aceasta este apreciată ca o veritabilă măsură asiguratorie, admiterea căreia ar fi de natură să preîntâmpine potențiale dificultăți judecătorești. Într-un sens restrâns, suspendarea pentru contestarea eliberării documentului executoriu presupune încălcarea procedurii de eliberare a documentului, care, la rândul său, este reglementată strict de Codul de executare.

De remarcat, însă, că titlul executoriu se întocmește, dar nu se eliberează de către instanța de judecată creditorului până nu rămâne definitivă hotărârea judecătorească, și, în acest caz, nu constituie un act juridic susceptibil de a produce efecte care să determine drepturi sau să elibereze de obligații. Corespunzător, titlul executoriu capătă forță obligato-

rie și devine act juridic oficial la momentul eliberării lui. Într-un sens mai larg, Codul de procedură civilă admite, ca formă de asigurare a acțiunii, suspendarea urmării, întemeiate pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.

Disponerea măsurii provizorii trebuie făcută doar pentru motive de temeinicie pentru fiecare caz în parte, ținând cont de obiectul contestării, într-o manieră capabilă să nu producă ingerințe în executarea unei hotărâri judecătorești definitive.

Pentru suspendarea procedurii de executare, în contextul depunerii cauțiunii la exercitarea cererii de apel în afara termenului legal, debitorul urmează să adreseze o cerere separată instanței de apel. Depunerea cauțiunii constituie o garanție a executării corespunzătoare a documentului executoriu. Norma care dezvoltă procedura suspendării pentru motive de garantare prin cauțiune a cererii de apel în afara termenului de exercițiu este prevăzută de art. 363/1 CPC, în conformitate cu care, la cererea apelantului, instanța de apel dispune suspendarea executării hotărârii atacate cu apel exercitat în afara termenului legal, dacă apelantul a depus cauțiune în condițiile art. 80 și 81 CE. Competența jurisdicțională la dispunerea suspendării aparține Curții de apel sesizate cu cererea corespunzătoare. În cazul în care cererea de repunere în termenul de apel a fost admisă și se adoptă o decizie de respingere a acțiunii, cauțiunea depusă se restituie. În cazul în care cererea de repunere în termenul de apel a fost admisă, cu remiterea cauzei la rejudecare, cauțiunea rămâne în cont până la adoptarea unei hotărâri irevocabile. Dacă cererea de repunere în termenul de apel a fost admisă, iar, ca urmare a examinării cererii de apel, hotărârea s-a menținut sau dacă cererea de repunere în termenul de apel a fost respinsă, suma depusă se folosește pentru executarea hotărârii în modul prevăzut de lege. În cauzele nepatrimoniale, executarea hotărârii poate fi suspendată de către instanța de apel la cererea motivată a apelantului.

Rațiunea suspendării procedurii de executare este justificată în cazul depunerii cererii de recurs împotriva unei hotărâri privind strămutarea hotarelor, distrugerea plantațiilor și semănturilor, demolarea construcțiilor sau a oricărui bun imobil din necesitatea asigurării eficienței căii de atac exercitată de către partea în proces. Pentru cazurile descrise, executarea anticipată a hotărârii judecătorești ar determina imposibilitatea repunerii părților în poziția anterioară, urmare a anulării actului judecătoresc contestat. Această prevedere se suprapune cu art. 435 CPC, care prevede că recursul suspendă executarea hotărârii în cazul strămutării de hotare, distrugerii de plantații și semănturi, demolării de construcții sau de orice bun imobil, dezafectării incontestabile a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare, precum și în alte cazuri prevăzute de lege. Obser-

văm că exercitarea recursului suspendă prin efectul valorificării căii de atac executarea hotărârii. De asemenea, nu se atestă nici posibilitatea antrenării instanței la exercițiul dreptului de suspendare și pentru depunerea cererii de recurs peste termenul prevăzut la art. 434 CPC, similar exercitării unui apel peste termenul prevăzut, care poate fi repus. Termenul de recurs împotriva deciziilor/hotărârilor instanței/curții de apel este un termen de decădere, iar conform art. 434 alin. (2) CPC nu este admisă repunerea acestuia. Chiar dacă norma comentată este contrară norme procesuale, remediul aplicării rezidă din prevederile art. 2 alin. (2) CPC, potrivit căruia, în caz de discordanță între normele codului și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior, deși normele Codului de executare, fiind adoptate ulterior (24.12.2004) Codului de procedură civilă (30.05.2003) prevalează. Concilierea acestor prevederi aparent contradictorii este posibilă investind cu prerogativa suspendării procedurii de executare instanța de recurs – Curtea Supremă de Justiție – și calificând această prerogativă ca obligație, dar nu ca drept al respectivei instanțe.

Regimul juridic al cauțiunii depuse concomitent cu cererea de recurs rezultă din punerea în aplicare a alin. (2) art. 435 CPC, care consacră dreptul instanței de recurs la suspendarea executării, dacă recurentul a depus cauțiune. Competența suspendării pentru acest temei aparține instanței investite cu judecarea recursului. Cauțiunea se depune în cauzele patrimoniale în care hotărârile nu au fost executate, în quantum stabilit în art. 81 CE, aplicabile fiind și regulile prevăzute la art. 80 CE. Confirmarea eliberată de executorul judecătoresc recurentului urmează să fie anexată la cererea de suspendare. În cazul în care recursul este admis cu adoptarea unei noi hotărâri prin care acțiunea este respinsă, suma depusă se restituie în temeiul acestei hotărâri. În cazul remiterii cauzei la rejudecare, cauțiunea va rămâne, până la adoptarea unei noi hotărâri irevocabile, iar dacă instanța de recurs menține hotărârile atacate, suma respectivă se utilizează în contul executării hotărârii. Similar cazului prevăzut în art. 79 alin. (1) lit. 2¹) CE, în cauzele nepatrimoniale executarea hotărârii se suspendă doar la cererea motivată a recurentului, cauțiunea nefiind necesară.

Regulile cu privire la depunerea cauțiunii pentru un recurs depus după eliberarea documentului executoriu sunt reglementate în art. 80 și 81 CE. În cazul în care hotărârea judecătorească se află în proces de executare, executorul judecătoresc dispune, după verificarea depunerii cauțiunii, amânarea executării pentru 15 zile, termen în care partea interesată urmează să prezinte încheierea judecătorească de suspendare a executării. În cazul în care încheierea de suspendare a executării nu este prezentată în termen, executorul judecătoresc, la cererea scrisă a creditorului, poate elibera acestuia suma depusă.

De fapt, efectele executorii ale hotărârilor judecătorești intervin după rămânerea acestora defini-

tive. Adică, după pronunțarea deciziei/hotărârii de către curtea de apel, creditorul poate deja solicita documentul executoriu și începerea executării silită. Recurentul-debitor poate depune recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei/hotărârii motivate. Deci, ambele părți - intimatul-creditor și recurentul-debitor - se pot confrunta fiind în situații absolut legale. Pentru ca debitorul care a făcut recurs să poată pretinde suspendarea executării este necesară cauțiunea. Și aici trebuie să punctăm că legiuitorul nu s-a referit la cauze nepatrimoniale, care cad sub incidența art. 435 alin. (8) CPC.

Reieșind din dispozițiile art. 79 alin.(2) CE, competența pentru soluționarea cererii privind suspendarea procedurii de executare este atribuită instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află biroul executorului judecătoresc sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc. Procedura pentru soluționarea cererii privind suspendarea procedurii de executare nu este similară celei pentru soluționarea contestațiilor împotriva actelor executorului judecătoresc. În acest sens, cererea privind suspendarea procedurii de executare constituie o situație procedurală, soluționarea căreia urmează să implice toți participanții la proces.

Aflarea debitorului care urmează să execute o obligație personală în interes de serviciu peste hotarele țării sau în misiune de stat poate constitui temei de suspendare a executării, în virtutea faptului că în-suși debitorul ce urmează să presteze nu se află în jurisdicția de executare. Împrejurările legate de aflarea debitorului peste hotare sau cu o misiune urmează a fi dovedite și temeinic justificate de către acesta. Pentru confirmarea unor asemenea circumstanțe, se admit mijloacele de probațiune ce dovedesc statutul și regimul juridic al deplasării în interes de serviciu sau a misiunii de stat, perioada de aflare în împrejurările date, temeiul deplasării, alte probe.

Îmbolnăvirea debitorului și plasarea lui într-o instituție curativ-profilactică implică efecte ce pot antrena suspendarea executării și desfășurarea în continuare a procedurii în absența fizică a debitorului. Chiar dacă, la prima vedere, în funcție de gradul de îmbolnăvire și perioada de internare, ar fi posibilă întreruperea executării și prin alte incidente procesuale care afectează continuitatea procedurii, cum ar fi amânarea, Codul de executare, prin art. 76, interzice aplicarea motivelor care stau la baza suspendării executării prevăzută la art. 78-79, precum și alte motive de natură juridică, pentru angajarea amânării executării. Aflarea debitorului într-o instituție curativ-profilactică trebuie să fie confirmată de instituția respectivă, iar la aprecierea temeiniciei suspendării urmează a se ține cont de legătura de cauzalitate între durata aflării debitorului în instituția curativ-profilactică și termenul rezonabil de executare.

Înaintarea de către terți a unei acțiuni privind ridicarea sechestrului de pe bunuri, în partea ce ține de aceste bunuri, reprezintă un domeniu reglementat de art. 164 CE. Art. 161 CE reglementează posibilitatea părților, participanților la procesul de executare, precum și a terților de a contesta actele de executare sau acțiunile/inacțiunile executorului judecătoresc, ceea ce nu este echivalent cu înaintarea unei acțiuni de ridicare a sechestrului de bunuri și care nu presupune anularea actului de aplicare. În primul caz, obiectul de reglementare se rezumă la contestarea nemijlocită a actelor și acțiunilor executorului judecătoresc, pe când în al doilea caz – la ridicarea (radierea, scoaterea, anularea) sechestrului.

Observăm o disonanță între dreptul instanței de a suspenda executarea pentru înaintarea de către terți a unei acțiuni privind ridicarea sechestrului de pe bunuri - caz reglementat de art. 164 CE, dar neprevăzut în art. 79 CE - și dreptul la suspendare, conform art. 161 alin. (2) CE, pentru acțiuni ce nu constituie obiectul de reglementare a normei care incumbă materiei de scoatere a sechestrului. Chiar dacă din interpretarea normei reiese intenția legiuitorului de a oferi posibilitatea instanței de judecată la suspendarea executării pentru cazul depunerii unei contestații împotriva actelor de sechestr potrivit art. 161 CE, redacția normativă cu privire la acțiunea de ridicare a sechestrului este confuză. În cazul unei acțiuni de ridicare a sechestrului, reclamantul poate opta pentru solicitarea aplicării instituției asigurării acțiunii potrivit art. 174 CPC, în sensul că neaplicarea măsurilor ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. Norma indicată stabilește posibilitatea contestării în ambele cazuri a încheierii privind suspendarea procedurii de executare, atunci când a fost admisă și atunci când a fost respinsă. Încheierea prin care s-a admis cererea privind suspendarea procesului împiedică desfășurarea procedurii de executare până la decăderea circumstanțelor pentru care a fost emisă.

Referințe bibliografice:

1. Oprina E., Gârbuleț I. *Tratat teoretic și practic de executare silită*. Volumul I - Teoria generală și procedurile de executare. București: Universul Juridic, 2013. 1207.
2. Speța *Abramiuc c. României*, hotărârea din 24.02/2009, definitivă din 24.05.2009. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-123534> (vizitat la 13.01.2022).
3. Speța *I. D. contra României*, hotărârea din 23.03.2010. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-123208> (vizitat la 11.01.2022).
4. Tăbârcă M. Principiul dreptului la un proces echitabil, în termen optim și previzibil, în lumina Noului Cod de procedură civilă. În: *Dreptul*, 2010, Nr.12, p. 42-56.

